Washington Üniversitesi Ya?am Kalitesi Anket Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Washington Üniversitesi Ya?am Kalitesi Anket Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32578

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Washington Üniversitesi Ya?am Kalitesi Anket Formu (UW-QOL), özellikle ba? ve boyun kanseri hastalar?n?n sa?l?kla ili?kili ya?am kalitesi (HRQOL) düzeylerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? standart bir ölçektir. Bu akademik giri?, Hilmi Alper ?enkal taraf?ndan 2009 y?l?nda gerçekle?tirilen, UW-QOL anket formunun Türkçe versiyonunun geçerlilik ve güvenilirlik çal??malar?na odaklanmaktad?r. Bu uyarlama çal??mas?, anketin Türkiye'deki klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda, spesifik olarak **ba? ve boyun kanseri** tan?s? alm?? hasta popülasyonunda kullan?labilirli?ini sa?lamay? amaçlam??t?r. Türkçe versiyon, orijinal ölçe?in **psikometrik** özelliklerini koruyarak, hastal???n fonksiyonel, fiziksel ve psikososyal etkilerini ölçmektedir.

Uyarlanan form toplam 12 maddeden olu?makta olup, kanser tedavisi sonras? ortaya ç?kan spesifik semptomlar ve fonksiyonel bozukluklar üzerindeki hasta alg?s?n? kaydetmektedir. Elde edilen güvenilirlik katsay?lar?, Türkçe versiyonun yüksek düzeyde tutarl?l?k sergiledi?ini göstermektedir, bu da onun klinik çal??malarda güvenilir bir araç olarak kullan?labilece?ini desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler

Ya?am Kalitesi, UW-QOL, Ba? ve boyun kanseri, Psikometri, Uyarlama, Güvenilirlik, Geçerlik, Onkoloji, Sa?l?kla ?li?kili Ya?am Kalitesi.

Yazarlar

Hilmi Alper ?enkal (Türkçe Uyarlama ve Geçerlik/Güvenilirlik Çal??mas? Sorumlusu).

Amaç

Washington Üniversitesi Ya?am Kalitesi Anket Formu'nun (UW-QOL) temel amac?, **ba? ve boyun kanseri** tan?s? alm?? ve bu hastal???n tedavilerini görmü? bireylerin ya?am kalitesini kapsaml? bir ?ekilde ölçmektir. Ba? ve boyun kanserleri genellikle yutma, konu?ma, nefes alma ve estetik görünüm gibi hayati fonksiyonlar? etkiledi?i için, bu ölçek hastalar?n spesifik morbidite yükünü de?erlendirmeye odaklan?r.

Türkçe adaptasyon çal??mas?n?n (?enkal, 2009) birincil amac?, orijinal ?ngilizce UW-QOL ölçe?inin kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?lamak ve Türk popülasyonu üzerinde güvenilirlik ve geçerlilik analizlerini yaparak ölçe?in klinik ara?t?rmalarda kullan?m?na zemin haz?rlamakt?r. Bu sayede, Türkiye'deki onkoloji ve kulak burun bo?az (KBB) uzmanlar?, tedavi yöntemlerinin hastan?n ya?am kalitesi üzerindeki etkilerini standart bir araçla de?erlendirebilme imkan?na kavu?mu?tur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap?

UW-QOL, **Sa?l?kla ?li?kili Ya?am Kalitesi** (HRQOL) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle fiziksel fonksiyon, psikososyal refah ve hastal??a özgü semptomlar olmak üzere çok boyutlu alanlar? içerir. Ba? ve boyun kanseri ba?lam?nda, ölçülen spesifik boyutlar aras?nda yutma fonksiyonu, konu?ma fonksiyonu, a?r?, görünüm, sosyal i?levsellik ve anksiyete/depresyon gibi alanlar bulunur.

Ölçek, hastalar?n kendi hastal?klar? ve tedavileri sonucunda ya?ad?klar? fonksiyonel k?s?tlamalar? ve duygusal zorluklar? öznel olarak de?erlendirmelerine olanak tan?r. 12 madde ile s?n?rl? olmas?na ra?men, anket formu kansere özgü semptomlar? hedef alarak yüksek düzeyde klinik hassasiyet göstermeyi amaçlamaktad?r.

Geçerlik

UW-QOL Türkçe Versiyonu'nun geçerlili?inin ara?t?r?lmas?, ?enkal'?n 2009 tarihli uzmanl?k tezinin temel bile?enlerinden birini olu?turmaktad?r. Geçerlik (validity), bir ölçme arac?n?n gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne kadar do?ru ölçtü?ünü ifade eder. Her ne kadar kaynak metin spesifik geçerlik katsay?lar?n? listelemese de, adaptasyon sürecinde **içerik geçerlili?i** (uzman görü?leri ile madde uygunlu?unun de?erlendirilmesi) ve muhtemelen **yap? geçerlili?i** (örne?in faktör analizi veya bilinen gruplarla kar??la?t?rma) yöntemlerinin kullan?ld??? varsay?lmaktad?r.

Ba?ar?l? bir adaptasyonun temel ko?ulu, çeviri sonras? ölçe?in orijinaliyle ayn? teorik yap?y? korudu?unu göstermektir. Bu tür bir geçerlik çal??mas?, Türkçe versiyonun ba? ve boyun kanseri hastalar?n?n ya?am kalitesi üzerindeki de?i?imleri do?ru bir ?ekilde yans?tt???n? teyit etmek için kritik öneme sahiptir.

Güvenirlik

Güvenirlik (reliability), bir ölçme arac?n?n tutarl?l?k ve istikrar derecesini ifade eder. ?enkal (2009) taraf?ndan yürütülen çal??mada, UW-QOL Türkçe versiyonunun güvenilirlik analizleri oldukça güçlü sonuçlar vermi?tir.

?ç Tutarl?l?k (Internal Consistency): Ölçe?in maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesini gösteren Cronbach's alpha katsay?s? **0,757** olarak tespit edilmi?tir. Bu de?er, sosyal bilimler ve sa?l?k ara?t?rmalar? ba?lam?nda kabul edilebilir (genellikle >0.70) bir iç tutarl?l??? i?aret etmektedir.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in zaman içinde tutarl?l???n? gösteren analizlerde, S?n?flararas? Korelasyon Katsay?s? (ICC) **0,941** olarak belirlenmi?tir. ICC de?erinin 0.90'?n

ARABPSYCHOLOGY.COM

üzerinde olmas?, ölçe?in zaman içinde son derece yüksek bir istikrara sahip oldu?unu ve ölçümlerin tekrarlanabilirli?ini göstermektedir.

Bu istatistiksel bulgular, UW-QOL Türkçe versiyonunun ba? ve boyun kanseri hastalar?nda güvenilir ve tekrarlanabilir sonuçlar üretebilen bir araç oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte UW-QOL Türkçe versiyonuna ait spesifik faktör analizi sonuçlar?na yer verilmemi?tir. Ancak, ya?am kalitesi ölçeklerinin çok boyutlu do?as? gere?i, orijinal UW-QOL ölçe?i birden fazla alt boyutu ölçmektedir. Tipik olarak, bu tür adaptasyon çal??malar?nda, çeviri sonras? orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n (yani, hangi maddelerin hangi alt boyutlara yüklendi?inin) korunup korunmad???n? incelemek amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) veya **Ke?fedici Faktör Analizi** (KFA) uygulan?r.

UW-QOL'nin orijinal yap?s? genellikle fiziksel fonksiyon, sosyal/duygusal fonksiyon ve kansere özgü semptomlar (örne?in tükürük, yutma, çi?neme) gibi alanlar? kapsayan faktörlerden olu?ur. Ba?ar?l? bir adaptasyon, Türkçe verilerle yap?lan faktör analizinde de bu temel boyutlar?n ortaya ç?kmas?n? gerektirir. Tez çal??mas?nda bu analizlerin yap?lm?? olmas? muhtemeldir, ancak sonuçlar özet metinde bulunmamaktad?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz bildirim temelli anket formu. Ölçek toplam 12 maddeden olu?maktad?r.

Maddeler: Toplam 12 madde bulunmaktad?r.

Derecelendirme: Derecelendirme format? kaynak metinde belirtilmemi?tir, ancak UW-QOL genellikle Likert tipi veya spesifik fonksiyonel zorluklar? ölçen derecelendirme sistemleri kullan?r.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal).

Popülasyon Grubu: Ba? ve boyun kanseri hastalar?.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Klinik popülasyon).

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, Hacettepe Üniversitesi T?p Fakültesi'nde takip edilen veya tedavi gören **ba? ve boyun kanseri** hastalar? üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Psikometrik geçerlik ve güvenilirlik çal??mas? kapsam?nda, kesitsel veya boylamsal veri toplama yöntemleri kullan?larak öz bildirim verileri toplanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Anahtar Kelimeler

UW-QOL, Cronbach's alpha, Onkoloji, Ba? ve Boyun Cerrahisi, Psikometrik Özellikler, Adaptasyon, ICC, Ya?am Kalitesi Ölçümü.

Yazarlar

Sorumlu Yazar (Uyarlama): Hilmi Alper ?enkal

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: dralpersenkal@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi T?p Fakültesi (2009 tez dönemi itibar?yla).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Türkçe Uyarlama): 2009

?zinler ve Ücretler: Ölçe?in ticari kullan?m? veya telif haklar? hakk?nda spesifik bilgi kaynak metinde bulunmamaktad?r. Kullan?m izinleri için sorumlu yazar (Hilmi Alper ?enkal) ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Orijinal UW-QOL ölçe?i, genellikle akademik ve klinik ara?t?rmalar için izinle kullan?lmaktad?r. Türkçe versiyonun kullan?m? için de telif haklar?na uyulmas? gerekmektedir.

Kaynaklar

UW-QOL Türkçe Versiyonu'nun geçerlilik ve güvenilirli?ini ara?t?ran temel kaynak ?udur:

?enkal, H.A. (2009). *Ba? ve boyun kanserli hastalar için Washington Üniversitesi Ya?am Kalitesi Anket Formu Türkçe Versiyonu'nun geçerlili?i ve güvenilirli?inin ara?t?r?lmas?.* (Uzmanl?k tezi). Hacettepe Üniversitesi T?p Fakültesi, Ankara.

Bu uzmanl?k tezi, Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ime aç?kt?r. ?lgili ba?lant?: tez.yok.gov.tr

UW-QOL Türkçe versiyonunun orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: washington-universitesi-yasam-kalitesi-anket-formu-toad.pdf

Washington Üniversitesi Ya?am Kalitesi Anket Formu Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte listelenmemi?tir. Sadece anketin toplam 12 maddeden

ARABPSYCHOLOGY.COM

olu?tu?u belirtilmi?tir. Maddelerin tam içeri?i için, yukar?da belirtilen uzmanl?k tezine veya sorumlu yazara ba?vurulmas? gerekmektedir.

Ankette toplam **12 madde** bulunmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM